

DARBNĪCA: ATTĪSTĪBAS IZAICINĀJUMI RĪGĀ JAUNAJĀ PLĀNOŠANAS PERIODĀ

Kopsavilkums no darbnīcas, kas organizēta SUS koordinatoru semināra ietvaros Rīgā, 2018.gada 11.decembrī. Darbnīcā kopā piedalījās 42 dalībnieki, kuri pārstāvēja RD iestādes. Šis dokuments ir diskusiju apkopojums, kas balstīts semināra dalībnieku skatījumā.

Darbnīcas mērķis bija kopā ar attīstības programmas ieviesējiem un pašvaldības nozaru speciālistiem apzināt pilsētas attīstības izaicinājumus, atbildot uz šādiem jautājumiem:

- Kādi izaicinājumi mums jārisina nākamo septiņu gadu laikā, lai Rīgā veidotos prasmīga, nodrošināta un aktīva sabiedrība?
- Kādi izaicinājumi mums jārisina nākamo septiņu gadu laikā, lai Rīgā attīstītos inovatīva, atvērta un eksportspējīga ekonomika?
- Kādi izaicinājumi mums jārisina nākamo septiņu gadu laikā, lai pilsētvide Rīgā kļūtu ērta, droša un iedzīvotājiem patīkama?

Katram dalībniekam bija iespēja sniegt skatījumu par visiem tematiem. Grupu moderatoru apkopāja diskusijas un izdalīja galvenos izaicinājumus, kuri atkārtojās un par kuriem tika diskutēts vairākās grupās. Darbnīcas beigās katram dalībniekam bija iespēja izvēlēties trīs, viņaprāt, nozīmīgākos izaicinājumus, kurus pilsētai jārisina nākamajā plānošanas periodā.

SABIEDRĪBA - GALVENIE IZAICINĀJUMI

Veselīgs dzīvesveids, primāri veicinot ikdienas aktivitātes iedzīvotāju vidū

- Nepieciešams popularizēt un atbalstīt aktīvu pārvietošanos ikdienā – kājāmiešanu un braukšanu ar velosipēdu.
- Veidojot infrastruktūru, kas atbalsta aktīvu pārvietošanos, palielināsies to iedzīvotāju skaits, kas pārvietosies videi un savai veselībai draudzīgā veidā, pastarpināti samazinot arī transporta radīto gaisa piesārņojumu.
- Vairāk aktivitātes bērnu un jauniešu vidū veidos pamatu aktīvai un veselīgai sabiedrībai nākotnē. Tādēļ nepieciešams piedāvāt vairāk bezmaksas sportiskās aktivitātes bērniem un jauniešiem.

Izglītības kvalitātes celšana

- Nepieciešams nodrošināt kvalitatīvāku izglītību, it īpaši apkaimju skolās, lai vecāki būtu ieinteresēti laist savus bērnus dzīvesvietai tuvumā esošajās skolās. Tādējādi mazinot arī augošo izglītības kvalitātes polarizāciju starp centra un apkaimju skolām.
- Pieprasījumam atbilstoša un mūsdienīga profesionālā izglītība.
- Izglītībai radīt jauniesos uzņēmību, ticību saviem spēkiem un savām idejām, t.sk. pašvaldībai atbalstot šo ideju īstenošanu.
- Atbalsts kvalitatīvai mūžizglītībai jeb izglītības procesam visas dzīves garumā, ļaujot mainīgos apstākļos iegūt jaunas prasmes un nodarbošanos.

Sadarbība un tolerances veicināšana

- Empātija un tolerance sabiedrībā gan starp dažādām vecuma grupām, gan starp dažādām tautībām.
- Spēja vienoties un sadarboties individu vai sabiedrības grupu starpā, piemēram, lai realizētu mājas renovācijas projektus vai, lai padarītu dzirdamāku savas kopienas viedokli.
- Sadarbība starp pašvaldību un iedzīvotājiem, piemēram, iesaistot ostas aktualitātēs, lēmumu pieņemšanā, izglītojot par e-pakalpojumu lietošanu vai vienkāršojot pakalpojumu saņemšanu.

Apkaimju identitātes stiprināšana

- Veicināt vietējo kopienu aktivitātes apkaimēs, piemēram, apkaimju tūrisms, svētki un tirgi, tādējādi stiprinot lokālpatriotismu un ļaujot iedzīvotājiem vairāk sajūties kā rīdziniekiem.
- Apkaimju jeb kopienu centru veidošana un attīstīšana, radot pulcēšanās un darba telpas gan teritoriālo gan nozaru NVO aktīvistiem.

EKONOMIKA - GALVENIE IZAICINĀJUMI

Infrastruktūra

Lai notiktu sekmīga pilsētas ekonomiskā attīstība (gan privātā sektors, gan publiskā), ir nepieciešama **gan virszemes, gan apakšzemes infrastruktūras attīstība** – ceļu infrastruktūra, inženiertehniskā infrastruktūra (kanalizācija, siltumtīkls, ūdensvadi utt.).

- Mainīt apkaimju nevienlīdzību – ir apkaimes, kurās infrastruktūra ir labāka, bet citur šis jautājums nav sakārtots.
- Inženierinfrastruktūru būtu jāattīsta ar skatu uz nākotni – būtu jābūvē infrastruktūra ar rezervi, paredzot attīstību šajās apkaimēs. Labais piemērs ir Skanstes apkaime, kur notika kompleksa plānošana.
- Lielu infrastruktūras objektu (Osta+Lidosta+Vilciens) veiksmīga integrēšana Rīgas transporta infrastruktūras tīklā.

Pārvaldība un sadarbība

Lai varētu sekmēt efektīvu infrastruktūras attīstību un veicināt uzņēmējdarbību, ir svarīgi ar **samazināt esošo birokrātiju** – normatīvo aktu uzliktais slogs mēdz būt nevajadzīgs slogs.

- Veikt izmaiņas normatīvajos aktos (būvniecība/ uzņēmējdarbība).
- Dialoga veidošana ar uzņēmējiem pašvaldības problēmu risināšanā (arī uzņēmēju palīdzība/pakalpojuma sniegšana problēmu risināšanā).
- Pašvaldība varētu piedāvāt īstermiņa savas neizmantotās teritorijas (ne tikai degradētās teritorijas) dažādiem pasākumiem un biznesa ideju testēšanai (līdzīgi kā Free Riga).

Darbspēks

Kā viens no galvenajiem izaicinājumiem jautājumā par darbaspēku tika minēti tā pieejamība un kvalifikācija. Papildus tika skarti jautājumi par izglītību, mobilitāti (darba spēja migrācijas iespējas), atbalsta mehānismi augsti kvalificētam darbaspēkam (mājokļu nodrošinājums jauniešiem specialistiem).

Izglītībai vajadzētu būt inovatīvākai, balstītai uz aktuāli nepieciešamajām spējām un prasmēm. Jauniešu iesaiste ekonomikā, radot interesi un izpratni par notiekošajiem procesiem, paralēli iegūstot vajadzīgās prasmes.

- Normatīvo aktu izmaiņas, lai strādājot pašvaldībā darba ņēmējs nezaudētu kvalifikāciju.
- Kursi un pārkvalifikācija darba spēkam tiek nodrošināta augstā līmenī ar lielu pievienoto vērtību.

Inovācijas

Pašvaldības rīcībā ir ļoti daudz datu, kurus ir iespējams padarīt atvērtus plašākai sabiedrībai, veicinot uzņēmējdarbību (gan inovācijas, gan efektivitāti).

- Likt uzsvaru uz darbībām, kas vērstas uz resursu taupību un to efektīvu izmantošanu, t.sk., viedās tehnoloģijas, robotizācija, energoefektivitāte.
- Veidot inkubatorus jauniem uzņēmumiem, arī inovāciju centra izveide (zināšanu centrs).
- Pašvaldība varētu turpināt dažādas grantu programmas uzņēmējdarbības uzsākšanai.

PILSĒTVIDE - GALVENIE IZAICINĀJUMI

Globālie izaicinājumi:

- Pielāgošanās, adaptācija, noturība pret **klimata mainības** radītajiem riskiem.

Mikroklimatam pilsētvidē ir būtiska nozīme gan fiziskā, gan estētiskā līmenī. No dažādiem pētījumiem zināms, ka stipras lietusegāzēm ir tendence kļūt gan stiprākām, gan biežākām. Vasarās gan pilsētas centra daļā, gan daudzviet apkaimēs palienās siltumsalu efekta ietekme. Klimata mainības ietekmi uz pilsētvides mikroklimatu būtiski skatīties caur Ekosistēmu pakalpojumu prizmu, kas sevī apvieno gan klimata mainības ietekmes mazinošos, pielāgošanās faktorus, gan estētiskos.

- Dažādu kultūru, tautību, ticību, uzskatu **pieņemšana un integrēšana sabiedrībā** (tolerance).

Liels izaicinājums sabiedrībai ir pieņemt jauno, nepierasto un iespējams biedējošo, taču vēl lielāks izaicinājums ir ieturēt toleranci, kopā bagātinoties un nepazaudējot sevi.

Globāls skatupunkts un rīks izaicinājumu risināšanai – VIEDIE RISINĀJUMI.

Būtiski apzināties un skatīt pilsētvidi kopsakarībās, nevis sektoriāli, meklēt pielāgotiespējīgus (pielāgojamus) risinājumus, kas būtu fleksibli atbilstoši procesiem pilsētvidē.

Globālie izaicinājumi koncentrējas mazāka mēroga izaicinājumos, kurus jāskata caur viedajiem risinājumiem:

- Pilsētvides uzlabošana apkaimēs ārpus centra (drošības sajūta, publiskās ārtelpas un fasāžu kvalitāte, grausti utt.).

Būtiski ir nodrošināt kvalitatīvu pilsētvidi apkaimēs, celiņi, rotaļlaukumi, apstādījumu, gājēju celiņu un ielu seguma kvalitāte (apgaismojums, apmaļu augstumi, lietusūdens sistēmas, bedres)

- Mobilitātes risināšana.

Ērts, drošs sabiedriskais transports, sastrēgumu mazināšana, gājēju telpas uzlabošana, velo infrastruktūras uzlabošana un dažādošana (tai skaitā rekreācijai). Stāvvietas ārpus centra apkaimēs, stāvvietas centrā, kvartāli bez auto pilsētas kodolā. Būtiski ir mazināt auto nepieciešamību ikdienas lietošanai pilsētas centrā, nevis to aizliegt. 16% Rīgas teritoriju aizņem ūdeņi, taču tas netiek izmantots satiksmei. Ūdenstransports pa Daugavu (Bolderāja – Vecmīlgrāvis, arī savienojumi ar centru).

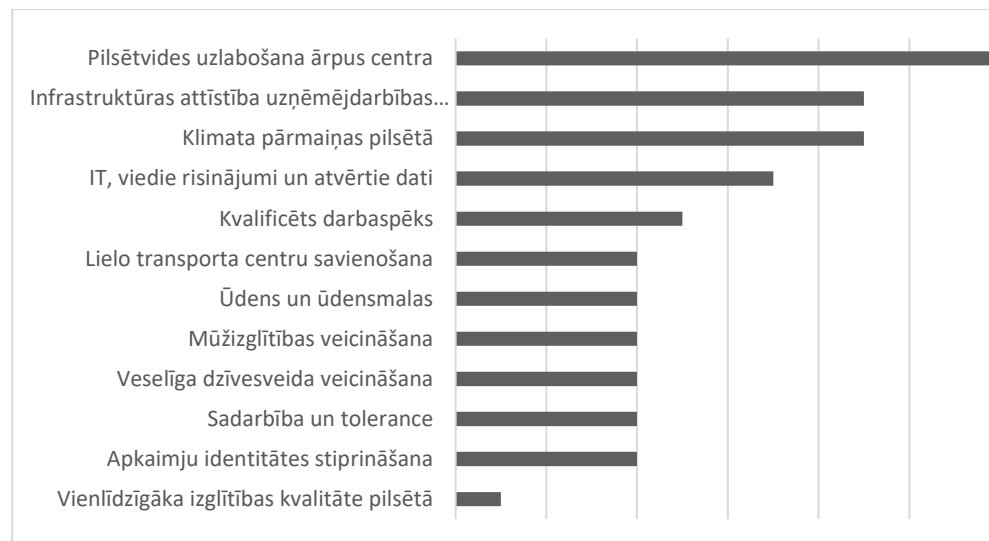
- Ūdensmalu kā pilsētvides neizmantotā resursa apgūšana

Rīgas ūdenstilpes sniedz būtiski ieguldījumu gan pilsētas mikroklimata uzlabošanā, gan klimata mainības ietekme mazināšanā, taču tas nepietiekami tiek izmantots rekreācijai. Būtiski uzlabot rekreācijas infrastruktūru, kā aktīvās, tā pasīvās atpūtas cienītājiem, kā arī veicināt piekļuvi ūdensmalām kā no ūdens, tā no krasta puses, mazināt piesārņojumu un eutrofikācijas procesus.

BALSOŠANA- VISSVARĪGĀKIE IZAICINĀJUMI

Katram dalībniekam tika dota iespēja nobalsot par trijiem prioritāri risināmajiem izaicinājumiem. Apkopojums redzams zemāk esošajā tabulā. Dalībnieku ieskatā galvenie izaicinājumi ir:

1. Pilsētvides uzlabošana ārpus centra (drošība, apgaismojums, ielu kvalitāte, labiekārtota publiskā telpa, vides tīrība, pakalpojumi)
2. Infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības veicināšanai (satiksme un ceļi, mobilitātes punktu savienošana, inženierinfrastruktūra)
3. Klimata pārmaiņas pilsētā (lietusūdens apsaimniekošana, mikroklimats, parki)

Kontaktpersona saziņai par Attīstības programmas izstrādi:

Elīna Ledaine
elina.ledaine@riga.lv
67012918

RDPAD Stratēģiskās vadības pārvaldes
Stratēģiskās plānošanas nodaļas
Galvenā speciāliste

- b. Bērni un jaunieši kā resurss pārējās sabiedrības izglītošanā, pārmaiņu stimulēšanā
- c. Finansiāli atbalstīt jauniešu un skolēnu biznesa idejas
- 8. Aktivitātes bērniem
 - a. Bērnu pirmsskolas pulciņu pieejamība apkaimēs
 - b. Palielināt bērnu ārpuskolas un ārpus dārziņu aktivitātes
 - c. bezmaksas pulciņi bērniem
- 9. Apkaimju identitāte
 - a. Apkaimju centru izveidošana vai attīstīšana, kur būtu pulcēšanās un darba telpas gan teritoriālo gan nozaru NVO aktīvistiem
 - b. Stimulēt lokālpatriotismu, ļaujot iedzīvotājiem vairāk sajūtiem kā rīdzeniekiem
 - c. Apkaimju tūrisms rīdzeniekiem- gids sabiedriskajā transportā, apkaimju svētki un tirgi.
 - d. Stiprināt apkaimju sadarbību
- 10. Pieejamāka veselības aprūpe visai sabiedrībai, veselības apdrošināšanas jautājuma sakārtošana
- 11. Mazināt bezpajumtnieku rašanos un izplatību
- 12. Darbaspēka trūkums, kas rada nepieciešamību pēc imigrācijas
- 13. Senioru iesaiste, izglītošana un saturīga brīvā laika pavadīšana. Vecākiem cilvēkiem ir problēmas ar informācijas pieejamību.
- 14. Pilsētas attīstības plānošanu balstīt uz reālistiskām demogrāfijas prognozēm
- 15. Uzņēmējdarbības attīstība, pašvaldībai nākot tiem pretī, mazinot birokrātiju
- 16. Labklājības līmeņa celšana

KĀDI IZAICINĀJUMI MUMS JĀRISINA NĀKAMO SEPTIŅU GADU LAIKĀ, LAI RĪGĀ ATTĪSTĪTOS **INOVATĪVA**, **ATVĒRTA** UN **EKSPORTSPĒJīga EKONOMIKA**?

1. Izglītība un inovācijas
 - a. Inovāciju centrs jaunuzņēmumiem
 - b. Telpas un telpu noma, t.sk. biznesa inkubatori jaunajiem uzņēmējiem
 - c. Granti
 - d. Zināšanu ekonomikas veicināšana
2. Pilsētas infrastruktūra
 - a. Zinātnes un inovāciju centrs Pārdaugavā- vides un infrastruktūras uzlabošana ap augstskolām
 - b. Inženiertīklu un pilsētvides vienota plānošana un finansēšana
 - c. Satiksme un ceļi

- d. Rīgas + ostas + lidostas + vilcienu sadarbības nodrošināšana, integrēšana vienā tīklā
- e. Inženierinfrastruktūra virszemē un pazemē
- f. Nodrošināt augstas kvalitātes infrastruktūru un dzīves vidi apkaimēs
- g. Mazināt apkaimju nevienlīdzību
3. Darbaspēka pieejamība un kvalifikācija
 - a. Transporta nodrošinājums ar reģioniem
 - b. Inovatīvas izglītības veicināšana, stimulējot jauniešiem veidot savus uzņēmumus
 - c. Jauniešu iesaistīšana procesos
 - d. Darbaspēka piesaiste
 - e. Kursi, apmācības jeb mūžizglītība
4. Tūrisma attīstība
 - a. Kruīza kuģi
 - b. Konferenču tūrisms un tam piemērotas telpas
5. Uzņēmēju – pašvaldības komunikācija
 - a. Apkaimju līmenī pārrunāt problēmas, kas traucē uzsākt mazo uzņēmējdarbību
 - b. Uzzināt uzņēmēju organizācijas un veidot pašvaldības un šo organizāciju apaļo galdu
 - c. Dialogs ar uzņēmējiem Rīgas problēmu risināšanā- palīdz pašvaldības pienākumu/ pakalpojumu īstenošanā
 - d.
6. Būvniecības procesa atvieglošana – mazināt birokrātiju
7. Atvērt datus, lai veicinātu jaunu produktu rašanos
8. Biroju attīstība un būvniecība
9. Pašvaldība piedāvā īstermiņa īrei (maksas un bezmaksas) savas teritorijas, piemēram Free Riga
10. Pakalpojumu nozares veicināšana
11. Atlaides un atvieglojumi jaunajiem uzņēmumiem

KĀDI IZAICINĀJUMI MUMS JĀRISINA NĀKAMO SEPTIŅU GADU
LAIKĀ, LAI **PILSĒTVIDE** RĪGĀ KĻŪTU **ĒRTA, DROŠA** UN
IEDZĪVOTĀJIEM PATĪKAMA?

1. Mobilitāte

- Radīt pievilcīgāku, patīkamāku sabiedrisko transportu- joslas, laika ieguvumi, mazāk stresa
- Ierobežot transporta kustību
- Velosipēdu ceļi, piemēram, uz Ziepniekkalnu
- Regulējamas un apgaismotas gājēju pārejas
- Bezmaksas autostāvvietas pilsētas nomalēs ar nodrošinātu pārsēšanās iespēju uz sabiedrisko transportu
- Viedie (gudrie) luksofori – zaļais koridors
- Sastrēgumu mazināšana
- Bez sastrēgumu un bez izmešu mobilitāte

- i. Papildus autostāvvietas
 - j. Gaisa kvalitātes uzlabošana, saistībā ar autotransporta kustību
- 2. Ūdens (Daugavas, ezeru) kā pilsētvides resursa izmantošana
 - a. Labiekārtotas ūdensmalas
 - b. Publiskās peldvietas
 - c. Ūdens transports
 - d. Ūdens telpas lielāka apdzīvošana (normatīvie akti, tūrisma un sabiedriskais transports, pakalpojumi, piemēram, kafejnīcas)
- 3. Pilsētvides infrastruktūras sakārtošana
 - a. Apgaismojums, īpaši pilsētas nomalēs
 - b. Uzlabot ielu kvalitāti - saremontētas ielas
 - c. Noasfaltēt ielas centra perifērijā
 - d. Graustu sakārtošana
 - e. Atpūtas vietas ģimenēm, bērniem
 - f. Inženierkomunikāciju nodrošināšana perifērijā
 - g. Vides sakārtošanas fokuss uz nomalēm
- 4. Drošība
 - a. Policijas "klātbūtnes" sajaušana
 - b. Sabiedriskā kārtība
 - c. Video novērošana, īpaši nedrošajos rajonos
 - d. Ātra policijas reaģēšana
- 5. Sakopti padomju gados būvētie dzīvojamie masīvi
 - a. Kvalitatīvi renovētas bloku mājas
 - b. Sakārtoti daudzdzīvokļu namu pagalmi un risinājumi privātīpašumu problēmai, auto stāvvietu trūcumam, labiekārtot teritorijas
- 6. Attīstīt apkaimes ārpus pilsētas centra – kultūras aktivitātes, sports, parki, iestāžu un pakalpojumu decentralizācija
- 7. Vietas ar sakoptu, tīru vidi, kur var doties pastaigās
- 8. Domāt par klimata pārmaiņām, ieviešot zaļos risinājumus
- 9. Dažādu kultūru, tautību, ticību, uzskatu pieņemšana un integrēšana sabiedrībā
- 10. Apakšzemes tuneļu pieejamības nodrošināšana cilvēkiem ar kustību ierobežojumiem, māmiņām ar bērnu ratiņiem
- 11. Kājāmgājēju rajons - ar īpašu atmosfēru bez auto
- 12. Samazināt sāls patēriņu ielu apkopē

- 13. Pielietot viedos risinājumus – iebraukšanas kontrole centrā, apgaismojuma intensitātes regulēšana u.c.